

Praktiskt sjömanskap i kajaken – så paddlar du säkert

Av: *Friluftsrämjandet*

Till sjöss finns sjövettsregler som båttrafiken förhåller sig till.

Som kajakpaddlare är det vettigt att känna till dessa och framförallt göra sig synlig på vattnet. Ta del av våra tips för en säkrare tur i kajaken.

Se och synas

Kajaker är låga farkoster och syns inte på fartygens radar. Kajaken kan "försvinna" i vågdalar. I motljus blir det nästan omöjligt för en båt att se en kajak – så räkna alltid med att båtarna inte ser dig. Men du kan hjälpa dem på traven genom att välja kajak och flytväst i skarp färg som gult eller orange. När paddeln är i rörelse så den syns bättre, och har du en signalfärg på paddeln ökas dina chanser att synas.

Behöver du påkalla uppmärksamhet, till exempel om en båt är på väg rakt emot dig, sträck paddeln rakt upp i luften och vaja den i sidled. Du kan också blinka med en ficklampa om du har en till hands eller göra solkatter med en spegel.

Håll dig ur vägen för båtar och farleder. Oftast är det ändå roligare att paddla bland kobbar och skär där det är mindre trafik.

Ljus i mörkret

Paddlar du i mörker ska din kajak bära vitt ljus som syns från alla håll. Det finns särskilda lanternor som kan fästas på kajaken med 360 graders vitt ljus. En pannlampa eller ficklampa går också bra som du kan rikta mot mötande trafik. Tänk på att inte ha för starkt vitt ljus så att det bländar. Du kan lägga en ficklampa i en plastlåda på akterdäck så blir det ett lagom starkt ljus som syns men inte bländar.

För att särskilja vad du möter för slags båtar är det bra att veta att motorbåtar har röd babordslanternerna, grön styrbordslanternerna samt vit topp- och akterlanternerna. Segelbåtar är utrustade med samma, men har inte någon vit topplanternerna utom när den går för motor. En grundregel är att ju fler lanternor desto större båt.

Har du rätt ljus på din pannlampa blir det lättare att se kartan i mörkret och du förstör inte ditt mörkerseende när du slår på och av lampan.

Sjövett och sunt förnuft

Det finns några allmänna sjövettsregler som all båttrafik efterlever. Här beskriver vi dem och vad de innebär för dig som kajakpaddlare.

Paddla med tydlig kurs. Behöver du byta kurs, gör det tydligt och bibehåll kursen. Vingla inte fram och tillbaka – det är lättare för både dig och mötande trafik att ta beslut om mötet om ingen av er zick-zackar er fram.

Det är högertrafik på sjön, möter du en annan båt ska du ha den på din babordssida, det vill säga din vänstra sida.

Den båt som anses ha lättast att väja är den som ska väja, i kajakpaddlares fall innebär det att alltid vara den som väjer.

Upphinnande båtar är de som väjer, men en kajakpaddlare är nästan alltid långsammast och behöver sällan väja av den anledningen. Men du bör ha koll bakåt när du korsar stora farleder eftersom du själv kan synas dåligt och kan behöva flytta på dig för att båten som hinner upp inte ser dig.

Du är skyldig att alltid ha uppsikt runt omkring dig hela tiden. En kajak är allt som oftast den minsta farkosten på vattnet, så håll i minnet att störst går först och håll dig ur vägen för din egen skull.

I nödfall

Om olyckan skulle vara framme och du skulle behöva larma sjöräddningen är mobiltelefonen ditt viktigaste redskap. Se till att ha den laddad, ha med extra batteri eller powerbank, och förvara den vattentätt i din flytväst. Slå 112 och du blir kopplad till sjöräddningen. Var beredd att kunna ange din position. Även om du inte kan ange exakt så beskriv så noggrant du kan var du är. Idag finns appar som Sjösäker och Kustväder som hjälper dig att ange exakt position.

Det är också bra att ha nödraketer och handbloss med i kajaken. Nödraketerna syns länge och från långt håll, medan handblossen visar riktningen om sjöräddningen är nära.

Tips

Ha koll på vädret så slipper du förhoppningsvis hamna i nödsituationer. Lyssna på sjörapporten på radio eller använd de väderappar som finns idag.